

nemůže z dokázané soulože pocházeti (§ 157 obč. zák. a rozh. č. 1476 sb. n. s.), ale v takových případech nejde již o právní námitku čerpanou z § 156 obč. zák., nýbrž o otázky důkazní (sr. také obdobný případ v judikátu dřívějšího nejvyššího soudu ve Vídni č. 221, uveřejněný pod č. 1643 úř. sb.).

Čís. 14219.

Odpůrčí nárok tvrzený spoluvlastníkem proti druhému spoluvlastníku nebrání o sobě žalobě podle § 830 obč. zák. podané druhým spoluvlastníkem.

(Rozh. ze dne 2. března 1935, R I 47/35.)

P r v ý s o u d vyhověl žalobě spoluvlastníka nemovitosti na zrušení společenství k nemovitosti. **O d v o l a c í s o u d** k odvolání žalovaného zrušil rozsudek prvního soudu a uložil prvnímu soudu nové rozhodnutí z těchto důvodů: Žalovaný uplatňuje proti žalobě námitkou právo odpůrčí, tvrdě, že smlouva kupní, kterou nabyt žalobce vlastnictví polovice nemovitostí, uzavřena byla prodávající Růženou H-ovou, dlužnicí žalovaného, v úmyslu žalobci známém poškodit žalovaného. Právo odpůrčí lze námitkou uplatňovati v jakémkoli sporu, který zahájil odpůrce odporovatelův, zde žalobce proti věřiteli, zde žalovanému (§ 9 odst. 2). Z ustanovení odpůrčího řádu pak vychází, že právo odpůrčí může býti uplatňováno úspěšně námitkou i tehdy, není-li pohledávka odporovatelova vykonatelná, ovšem musí odporovatel prokázati, že jeho pohledávka úplná nebo aspoň z části není dobytá (§§ 11 a 9). Žalovaný tvrdí, že má proti Růženě H-ové pohledávku, a uvádí okolnosti nasvědčující tomu, že exekucí nebude lze docílit úplného uspokojení. Námitka žalovaným vznesená má podstatný význam pro právní posouzení nároku žalobce. Neboť kdyby se ukázalo, že odpůrčí nárok žalovaného jest po právu, pak by smlouva kupní ze dne 26. října 1933 byla vůči žalovanému bezúčinná, žalobce by nebyl oprávněn proti žalovanému uplatňovati práva, kterých onou smlouvou nabyt, tedy zejména právo na zrušení společenství podle § 830 vš. obč. zák., jehož předpokladem jest spoluvlastnictví, které by při právu odpůrčím žalovanému příslušejícím nemohlo býti vůči žalovanému účinným (§ 1). Ježto soud první stolice nevzal na přetřes okolnosti významné pro právní posouzení věci, bylo rozhodnuto podle § 496 odst. 1 čís. 3 c. ř. s.

N e j v y š š í s o u d k rekursu žalobcovu zrušil usnesení odvolacího soudu a uložil mu, by o odvolání znovu rozhodl, nehledě k důvodům, z kterých zrušil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y :

Žalovaný chce odpůrčím nárokem proti kupní smlouvě, kterou nabyt žalobce spoluvlastnictví nemovitosti, brániti tomuto ve výkonu práva

na zrušení spoluvlastnictví podle § 830 obč. zák. Odpůrčí nárok má však povahu pouze relativní, právní jednání odporovatelné není ani ve své povaze neplatné ani nicotné, nýbrž zůstává platné v poměru dlužníka k jeho smluvní straně a vůbec v poměru k třetím osobám, jsoucím mimo tento poměr. Věřitel odporuje zcizení nemovitosti, může se domáhati na nabyvateli věci pouze toho, by dopustil, aby věřitel vedl exekuci tak, jakoby věc nebyla zcizena (rozh. 5364 sb. n. s.). Žalovaný nevymohl si dosud exekuční titul proti Růženě H-ové, nemůže ještě vésti exekuci na její vlastnický podíl, nemohl by tedy ani jí odpírati legitimaci k rozdělení spoluvlastnictví. Tím méně může tak činiti proti žalovanému jako jejímu právnímu nástupci pro tvrzenou odporovatelnost nabytí spoluvlastnictví. Žalovaný buduje své námitky na tom, že nabytí ono jest proti němu bezúčinné, že kupní smlouva jest vůči němu bezúčinná, že jest tu stav takový, jako by jí nebylo, že tedy žalobce vůči němu není vlastníkem a není oprávněn domáhati se zrušení spoluvlastnictví podle § 830 obč. zák. Ale to jest nesprávný výklad »bezúčinnosti«, kterou má za následek odporovatelnost smlouvy. To by byla její neplatnost, které se však žalovaný nedovolával. Tento výklad si osvojil i odvolací soud a proto odpírá žalobci legitimaci k žalobě podle § 830 obč. zák. Avšak to se neshoduje s ustanovením § 14 odst. 1 odp. řádu, která dává jen žalovanému nárok, aby požadoval na žalobci, co mu ušlo jednáním Růženy H-ové, prokáže-li jeho odporovatelnost, z jejího jmění, pokud jest toho třeba k jeho uspokojení; mohl by se tedy uspokojiti ze zcizené polovice nemovitosti, jakoby k jejímu zcizení nebylo došlo a nebylo-li by to možné, žádati náhradu škody. Dále jeho nárok nejde. Odvolací soud nezabýval se však odvoláním, pokud jde o námitky rozdělení spoluvlastnictví nevčas a ke škodě žalovaného; po této stránce bude mu přezkoumati v mezích odvolacích důvodů rozsudek prvního soudu.

Čís. 14220.

Poskytla-li pojišťovna ve všeobecných pojišťovacích podmínkách k zapravení následné premie vyčkávací lhůtu s tím, že, nebude-li v této lhůtě zaplacen, zůstane povinnost pojišťovny k náhradě ode dne splatnosti premie po dobu prodlení v klidu, a zaslala-li pojišťovna upomínku o zaplacení následné premie se složenkou poštovního šekového úřadu ne přede dnem splatnosti, nýbrž o několik dní později, neručí pojišťovna za pojistnou příhodu, která nastala před zaplacením premie, zbývalo-li pojistníkovi ještě dosti času pojistnou premii zaplatiti do dne pojistné příhody.

(Rozh. ze dne 2. března 1935, Rv I 619/32.)

Manžel žalobkyně byl pojištěn u pojišťovny »P.«, akciové společnosti v P. pro případ smrti následkem úrazu na 20.000 Kč, jež měly býti v případě vzniku pojistného případu vyplaceny žalobkyni. Upomínky